

ЕТИЧЕН КОДЕКС

на гражданския наблюдател

Гражданското наблюдение отговаря на нуждите на обществото за повишаване на доверието и увереността в отговорното и безпристрастно прилагане на законите.

Гражданският контрол в процеса на реализирането на основната функция на съдебната власт – осъществяването на правосъдие, в условията на равнопоставеност и ефективна защита на основните човешки права, гарантира повишаването на стандартите при правораздаването и подпомага повишаването на общественото доверие в съдебната система. Етичните правила за поведение ангажират моралния дълг на гражданските наблюдатели. Всеки доброволец, осъществявайки своите задължения в услуга на обществото, допринася за формирането на облика на отговорното и осъзнато гражданство.

От гражданските наблюдатели се очаква да възприемат етичните норми на поведение очертани в този кодекс и да се стремят да изпълняват своите задължения в съответствие с принципите му. Несъобразяването с етичните норми на поведение води до уронване престижа както на личността на гражданския наблюдател, така и на водещата организация и на доверието в нея.

Чл.1. Етичните правила в този кодекс са приложими спрямо гражданските наблюдатели и се отнасят до взаимоотношенията със съдебните служители, магистратите и длъжностните лица; страните в производствата; взаимоотношенията между гражданските наблюдатели; правата и задълженията на гражданските наблюдатели.

Чл.2. Настоящите правила имат за цел да служат като основни правила и да определят етичните изисквания в поведението на гражданските наблюдатели в доброволческата им дейност.

Чл.3. Гражданският наблюдател изпълнява своите задачи при спазване на Конституцията на Република България, утвърдените правила за работа на съответните администрации, както и всички други законови и подзаконови нормативни актове.

Чл.4. Дейността на гражданският наблюдател се осъществява при спазване на следните принципи:

4.1. Законност –изпълнява задълженията си при строго спазване на Конституцията и законите на Република България, и съобразно установените правила.

4.2. Безпристрастност – гражданският наблюдател извършва дейността си обективно и добросъвестно, като се стреми вярно, точно и безпристрастно да събира необходимите данни, без да допуска влияние на собствени или чужди интереси.

4.3. Компетентност – гражданският наблюдател извършва дейността си като използва и прилага знанията и опита, които притежава и непрекъснато повишава нивото си на компетентност в интерес на общността и обществото.

4.4. Отговорност – гражданският наблюдател следва поведение, което не накърнява престижа на организацията и органите на съдебната власт, не само при изпълнение на задълженията си, но и в своя обществен и личен живот.

4.5. Политически неутралитет – гражданският наблюдател не допуска в своята работа да бъде повлияван от свои или чужди политически пристрастия.

4.6. Колегиалност и учтивост - при изпълнение на задълженията си гражданският наблюдател се отнася любезно, възпитано и с уважение към всеки, като зачита правата и достойнството на личността и не допуска каквито и да са прояви на дискриминация.

4.7. Публичност и откритост – гражданският наблюдател осъществява своята дейност по начин, даващ възможност да се видят ясно неговите действия и резултатите от извършената работа.

4.8. Конфиденциалност - гражданският наблюдател запазва в тайна данните и фактите, представляващи нормативно защитена информация и станали му известни при или по повод възложената му дейност.

Чл.5. Гражданският наблюдател е длъжен да познава и спазва своите права и задължения, произтичащи от нормативните актове, вътрешните документи в органите на съдебната власт и този кодекс.

Чл.6. Гражданският наблюдател извършва дейността си компетентно, обективно и добросъвестно, като се стреми непрекъснато да подобрява работата си в защита на обществените интереси.

Чл.7. При изпълнение на задълженията си, гражданският наблюдател се легитимира със служебен бадж.

Чл.8. При изпълнение на задълженията си в сградата на съответния орган на съдебна власт, гражданският наблюдател носи служебна, отличителна, червена папка.

Чл.9. Гражданският наблюдател е длъжен да подпомага обучението на колегите си, да споделя своя опит с тях и да съдейства за тяхното усъвършенстване.

Чл.10. Гражданският наблюдател трябва да избягва ситуации, при които с действията си използва статута си в личен интерес или в интерес на свързани с него лица по смисъла на §1, т. 3 и 4 от ДОПК.

Чл.11. При възлагането на задача, чието изпълнение може да доведе до конфликт между задълженията му на граждански наблюдател и неговите частни интереси, гражданският наблюдател следва своевременно да уведоми своя координатор.

Чл.12. При изпълнение на задълженията си и в обществения живот, гражданският наблюдател следва поведение, което е съвместимо с добрите нрави и не уронва престижа на водещата организация и органите на съдебната власт.

Чл.13. Гражданският наблюдател не трябва да изразява лично мнение по обществени или служебни въпроси по начин, който би могъл да се тълкува като официална позиция на водещата организация, към която полага доброволен труд.

Чл.14. Гражданският наблюдател е длъжен да зачита независимостта и безпристрастността на съдебните служители и магистратите.

Чл.15. Гражданският наблюдател е длъжен да пази авторитета на служителите и магистратите и да не коментира по какъвто и да е начин техните професионални и лични качества.

Чл.16. Гражданският наблюдател не допуска дискриминация, основана на пол, раса, език, религия, образование и убеждения, политическа принадлежност, мнение, национален или социален произход, етническа принадлежност, здравословно състояние, възраст, сексуална ориентация, лично и обществено положение, имуществено състояние или на всякакви други принципи, установени в закон или в международен договор, по който Република България е страна.

Чл.17. Гражданският наблюдател отговаря на поставените въпроси съобразно функциите, които изпълнява, като при необходимост пренасочва питанията към координатора от водещата организация.

Чл.18. Правилата на поведение, съдържащи се в настоящия кодекс, са неизменна част от ежедневната дейност на гражданските наблюдатели.

Чл.19. Спазването на етичните правила за поведение е гаранция за законността на действията на гражданския наблюдател и защита от неоснователни обвинения.

Чл.20. Настоящият Етичен кодекс е отворен документ, подлежащ на изменения и допълнения при настъпване на обективни обстоятелства, налагащи това.